

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Langestraat 12

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM	ONS KENMERK	BEHANDELD DOOR
16 december 2024	2400037765	concernstaf
UW BRIEF VAN	UW KENMERK	DOORKIESNUMMER

ONDERWERP
Dossier Ardesch / Motie 'orde op zaken in het stadhuis'

Geachte leden van de Raad,

Het dossier Wellinga/SteQ, bij uw Raad bekend als het "dossier Ardesch", heeft diepe wonden nagelaten bij dhr. Ardesch, eigenaar van Wellinga en SteQ.

Er zijn door de gemeente ernstige fouten gemaakt die niet passen bij een rechtvaardige overheid en dus niet bij ons als Enschede. Tijdens het zakelijke conflict (2016/2017) is te snel aangestuurd op een rechtsgang. In de daaropvolgende jaren hebben wij niet onderkend dat met ons handelen de beginselen van behoorlijk bestuur met voeten zijn getreden. Dit alles is bovenal niet zonder persoonlijke gevolgen gebleven voor dhr. Ardesch. De burgemeester heeft hem vanmiddag namens het gemeentebestuur persoonlijk hiervoor excuus aangeboden.

Met het informeren van uw Raad over de uitvoering van motie hebben wij gewacht tot het moment waarop de burgemeester persoonlijk dhr. Ardesch heeft kunnen spreken. Ook richting uw Raad bieden wij onze excuses aan. Wij hebben verkeerd gehandeld en hebben uw Raad onvolledig en niet juist geïnformeerd. Hierover leest u in deze brief meer.

Motie "orde op zaken in het stadhuis"

Hierna gaan wij in op de stand van zaken van de uitvoering van de motie "Orde op zaken in het stadhuis". Deze motie werd op 1 juli jl. door uw raad aangenomen naar aanleiding van de bespreking van de collegereactie op het verificatieonderzoek van Saxion in de Kamer Bestuur en Middelen van 27 mei jl..

Minnelijk traject /uitvoering van de motie

Direct na het aannemen van de motie zijn deze zomer onder leiding van een onafhankelijk schade-expert de gesprekken gestart met dhr. Ardesch. De gesprekken hebben als doel te komen tot een passende financiële compensatie en deze verlopen in goede sfeer. We zetten ons in om zo snel mogelijk tot een definitieve overeenstemming te komen. We willen samen met dhr. Ardesch een streep zetten onder het conflict dat door ons toedoen is ontstaan en stellen ons daarbij ruimhartig op, zeker tegen de achtergrond van hetgeen is gebeurd. Zodra hierover meer bekend is laten wij dat uw Raad weten.

Informatie aan de raad onjuist en onvolledig

Wij hebben uw Raad tot onze spijt onjuist en onvolledig geïnformeerd. Tijdens de bespreking van het verificatieonderzoek op 27 mei 2024 hebben wij dit voor het eerst te berde gebracht. Uw Raad heeft vanuit haar controlerende en vragende rol op verschillende momenten aandacht gevraagd voor de feiten en naar het onjuist handelen als gemeente. Naar nu blijkt was dat terecht. Dit handelen past niet bij de waarden die wij uitdragen als overheid. Dit is voor ons dan ook aanleiding tot nader onderzoek hoe dit zover heeft kunnen komen. Hierover leest u verderop in de brief meer. Wij markeren daarbij ook de stap die wij samen met uw raad willen zetten.

Samenhang casus Ardesch en verkoop Spinnerij.

Er is een samenhang tussen twee dossiers die wij in deze brief voor het voetlicht willen brengen. Dossiers die met elkaar te maken hebben en een ander licht werpen op het "dossier Ardesch". Het betreft de verkoop van de Spinnerij en het hiermee samenhangend verzoek op grond van de Wet Open Overheid (voorheen Wet Openbaarheid Bestuur) en de persoonlijke zaak Ardesch.

In 2016/2017 werd dhr. Ardesch in een huurpenningen rechtszaak betrokken door de gemeente. De uitspraak was voor de gemeente leidend voor het handelen daarna, ook waar het de informatievoorziening aan de Raad betrof. Dit heeft terugkerend de aandacht vanuit uw Raad gekregen, laatstelijk in de eerder genoemde motie.

Nadat de motie door uw Raad is aangenomen, zijn de gesprekken gestart tussen dhr. Ardesch en ons college. Ook is in het licht van de motie opnieuw naar de dossiervorming gekeken. Dit heeft vervolgvragen opgeroepen over de samenhang tussen het WOO verzoek inzake de verkoop van de Spinnerij en het dossier Ardesch. Vanuit de concernstaf is het hele WOO dossier geraadpleegd en zijn de daarbij behorende documenten doorgenomen. Totaal gaat het daarbij om meer dan 9.000 pagina's.

De concernstaf heeft op basis van de informatie uit documenten, in het licht van de motie en n.a.v. vervolgvragen uit de gesprekken met dhr. Ardesch, een aantal conclusies met ons gedeeld:

- Er is binnen dit dossier onvoldoende kritisch vermogen getoond. Dit geldt zowel voor de periode waarin er een juridisch conflict bestond als de periode daarna. Daarvoor dragen wij verantwoordelijkheid.
- Basisprincipes op gebied van goed overheidshandelen zijn binnen dit dossier destijds uit het oog verloren, waardoor te snel is overgegaan tot juridische stappen vanuit een meer privaatrechtelijk perspectief. Er is onvoldoende rekening gehouden met wat vanuit de publieke verantwoordelijkheid van een overheid mag worden verwacht (algemene beginselen behoorlijk bestuur).

- Dit heeft effect gehad op de (onvolledige en onjuiste) informatievoorziening.
- Tijdens de casus lijkt er sprake te zijn geweest van een informatiemonopolie binnen de vakafdeling waardoor controlemechanismen niet goed functioneerden.
- Het dossier heeft te lang gespeeld waardoor er nauwelijks grip op de informatie leek te zijn was. Ook lijkt er onterecht voortgeborduurd te zijn op informatie onder een ingezette lijn en is het WOO proces in deze casus niet goed uitgevoerd, met juridische gevolgen.

Handelswijze past niet bij een rechtvaardige overheid

Het doornemen van het totale WOO dossier n.a.v. de recente gesprekken met dhr. Ardesch én de dossierverdieping waar uw Raad toe heeft opgeroepen, leverde verschillende inzichten op zowel richting organisatie als onze houding als gemeente. Het belangrijkste daarbij is nu dat wij constateren dat er te snel is gekozen voor juridische stappen en dat de gemeente vooringenomen heeft gehandeld. De rechtszaken in het voorjaar 2017 waren bij nader inzien niet nodig geweest als de druk niet zo hoog was opgevoerd vanuit de gemeente in de richting van dhr. Ardesch. Deze handelswijze past niet in het handelen van een rechtvaardige overheid.

Het college is van mening dat van het stadsbestuur en de organisatie beter verwacht mag worden. Sinds enige tijd zijn vanuit het programma Open Enschede verschillende maatregelen breed in de organisatie geïmplementeerd en kijken onze toezichthouders steeds kritisch mee naar het functioneren van het gemeentebestuur en onze organisatie.

Verbeteren kritisch vermogen in de organisatie

Binnen onze organisatie werken kundige en bevolgen mensen hard voor onze stad. Het college onderkent echter tegelijkertijd dat deze casus ons leert dat het kritisch vermogen in de organisatie blijvend moet worden versterkt. Ons management is constant bezig met het versterken van het kritisch vermogen breed in de organisatie. Dit lichten wij graag nader toe in een gesprek met uw Raad.

In de werkprocessen van de ambtelijke organisatie is nu meer sprake van concernsturing en integraliteit waar eerder vakafdelingen min of meer solitair konden opereren. Dit droeg niet bij aan een sterk kritisch vermogen in de organisatie in het algemeen en in het bijzonder waar het gaat over het handelen in de casus Ardesch. Ook de komende tijd zal vanuit ons en het management de focus blijven liggen op integraal werken.

Extern onderzoek

Wij voelen de urgentie om wat er is gebeurd en wat mede onder onze verantwoordelijkheid is ontstaan, extern verder te laten onderzoeken. Centrale vragen hierbij zijn: hoe heeft zit zover kunnen komen, vanuit welke belangen en in welke mate is hierop al dan niet actief gestuurd? Hier zijn zaken gelopen zoals ze niet hadden moeten en mogen lopen. De bevindingen van de concernstaf worden betrokken in het externe onderzoek. In de geest van de motie formuleren wij graag in samenspraak met (een delegatie uit) uw Raad de definitieve onderzoeksopdracht.

Dossiervorming

In uw motie spreekt u de wens uit meer inzicht te krijgen in de dossiervorming.

Op 16 september 2024 is uw Raad geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen die antwoord geven op onderdelen binnen uw motie. Zo is uw Raad bijgepraat over dossiervorming in het algemeen, archivering, opbouw van een moderne informatiebeheer organisatie en aan welke wettelijke vereisten we moeten voldoen. Het doel is een verbeterde informatievoorziening die past bij een open overheid en die ook de Raad beter in staat moet stellen om haar controlerende taak beter uit te kunnen oefenen.

Met de kennis van nu zullen we nog sneller stappen moeten zetten richting dossiervorming die plaatsvindt binnen de applicaties en locaties die archiefwaardig en duurzaam zijn en ook toegankelijk. Het zaakgericht werken is ingericht in corsa waarvoor medewerkers richtlijnen en werkinstructies krijgen. Het doel 'Zaakgericht werken' moet als standaard worden gezien om daarmee situaties als onderhavige casus zoveel mogelijk te voorkomen.

Vervolg

Met deze brief hebben wij een stevig excuus gemaakt over de handelswijze uit het verleden, met grote persoonlijke gevolgen voor dhr. Ardesch. Nogmaals, dat past niet bij ons als gemeente die een rechtvaardige overheid wil zijn. Het staat buiten kijf dat wij en ook de organisatie hiervan willen en moeten leren. Ook uw Raad hebben wij tekort gedaan. Vanzelfsprekend leggen wij hierover nadere verantwoording af aan uw Raad.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris,   de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)

Bijlage: Motie Orde op zaken in het stadhuis